

Сутра на репертоару

Прешерново позориште Крањ и Градско позориште Птуј, Словенија
Томас Бернхард

ЗАБАВА ЗА БОРИСА

Режија: Снежана Тришић

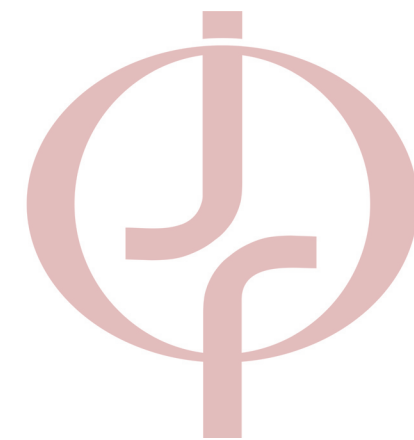
Преводац: Јани Вирк
Драматуршкиња: Маринка Поштрак
Сценограф: Бранко Хојник
Костимографиња: Марина Сремац
Композиторка: Ирена Поповић
Драговић
Кореограф: Бранко Поточан
Лекторка: Барбара Рогел
Дизајн светла: Игор Бергинц
Израда маски: Матеј Пајнтар
Асистенткиња сценографа: Сара Сливник

О РЕДИТЕЉКИ

Снежана Тришић је дипломирала позоришну и радио режију 2009. године на Факултету драмских уметности у Београду, у класи професора Николе Јевтића и Алисе Стојановић. Данас је доцент на истом факултету и заједно са ред. проф. Иваном Вујић води класу позоришне режије.

Уписала је трећу годину Докторских уметничких студија у драмским и аудио визуелним уметностима на Факултету драмских уметности у Београду.

Као добитник Кенедијеве стипендије (John F. Kennedy Center for the Performing Arts, the U.S. State Department) учествовала је у програму за позоришне редитеље и похађала бројне радионице, семинаре и конференције у Вашингтону, Њујорку и Чикагу. Похађала је Интернационални семинар за позоришне редитеље у организацији међународног ASSITEJ-а у Манхајму. Режијала је у

најважнијим позориштима у Београду, Србији и шире.

Њене представе су гостовале на значајним фестивалима у земљи и иностранству и добиле преко 100 награда међу којима и оне за најбољу представу и најбољу режију као што су: „Ardalion“, Стеријина награда, награда „Љубомир – Муци Драшкић“, награда „Јоаким Вујић“, награда Јоаким Интер Феста, и друге.

О ПРЕДСТАВИ

Већ у свом првом комаду Забава за Бориса цинизам Томаса Бернхарда, тако пажљиво негован у његовој прози, досеже врхунац. При казао нам је болест и девијацију друштва у коме живимо, огољено, брутално и иронично. У драми су скоро сви без ногу, без могућности кретања, одсечено им је или одстрањено оно што би могло да их покрене и поведе у побуну или промену, у неки другачији свет, друштвени поредак или систем вредности. Сагледати индивидуалне, политичке и филозофске аспекте проблема у друштву као свеукупни и свепрожимајући колективни инвалидитет и хендикеп основно је полазишно упориште за редитељско тумачење овог Бернхардовог дела. Осим друштвено-политичког тумачења, у комаду постоји још једна димензија коју би Бекет разумео боље од мене, а тиче се свеукупне узалудности и бесмисла бивствовања. Да ли

би нам с ногама било другачије? Не, јер имамо ноге, а исто нам је као и инавалидима у комаду. Да ли бисмо променили нешто? Не, јер нисмо променили ништа. И даље не мењамо ништа. Ми имамо ноге, а опет немамо ноге. Ми смо, дакле, инвалиди. Свеукупна позиција човека је позиција хендикепа, духовне и физичке скучености и ограничења. Како нам је само Бернхард наместио. Како нас је смеистио у тај „црни апсурд“ и како нам се подсмева овим комадом. Ми који имамо ноге гледамо ово друштво инвалида на сцени и схватамо да смо исти, са обе ноге, хендикепирани у главу. Имамо велики задатак да у овом комаду разоткријемо нивое и разлоге те скучености, наметнутих и урођених стега, заблуда, ограничења и одустајања од слободе. Поткупљиви смо, уплашени, недоследни, слаби, немоћни, а потчињеност као да нам је урођена. И онда нам остаје самоубиство као у многим Бернхардовим делима као једини чин слободне воље и израз непристајања на такав поредак и излаз из њега. Смрт као слобода. О, каква црни апсурд! Побринуо се Бернхард да та смрт дође баш на забаву, и то на Борисов рођендан. Опет је цинично, преко сваке мере, повезао круг од рођења до смрти, преиспитујући позицију и узалудност живота. Колико је добротвора на грбачи раслојеног света и осиромашеног друштва? Света у коме је већина остављена без елементарних људских и егзистенцијалних права?

Снежана Тришић, редитељка

БИЛТЕН

Јоаким Интер Фест 14 • број 5 • 12. октобар 2019.

Дан четврти - МЕДЕЈИНИ ДЕЧАЦИ • Позориште Аполо 111, Букурешт, Румунија

РАЊИВОСТ ПРИКРИВЕНА ЛАЖНИМ МАЧИЗМОМ

Четвртог дана публика Јоаким Интер Феста 14. имала је прилику да погледа представу „Медејини дечаци“ букурештанског позоришта „Аполо 111“. Још када је летос уметнички директор и селектор фестивала Слободан савић медијма саопштио свој потенцијални списак представа за овогодишњи фестивал најавио је „Медејине дечаке“ као изванредан, паметан, промишљен и оригиналан пример деконструкције и реконструкције легендарног античког мита о Аргонаутима и њиховом епском потрагом за златним руном. Због тога ју је крагујевачка публика са нестрпљењем очекивала. Румунска представа у потпуности је оправдала њихова очекивања, допала се публици која је њен крај поздравила дуготрајним аплаузом.

Њен редитељ Андреј Мажери, како сам истиче, још од факултетских дана заљубљен је грчку митологију и античке трагедије. Радио је „Бахаткиње“ и „Федру“ али му је остала давнашња жеља да на сцену постави причу о Медеји и свим трагичним догађајима који су је задесили али на један другачији начин.

- Шест година сам размишљао о инсценацији Медејине трагедије, али сам од првог момента био сигуран да је нећу

приказати као класичну јаку жену коју би тумачила глумица тог профила. Жеља ми је била да видимо како једна таква снажна фигура изгледа из потпуно супротног, типичног мушког угла, каже он.

Прилика му се коначно указала у Позоришту „Аполо 111“.

- У питању је приватно позориште у самом центру Букурешта. Реч је о институцији у којој су карте јако скупе, а публика

елитистичка, припада вишој класи и, могуће, помало и снобовска. Међутим, они имају изванредну позоришну продукцију па смо, сем естетског експериментисања са позоришним изразом желели да видимо њихову реакцију на један овако изведен комад, признаје Мажери.

Он обично не ради у мањим, приватним и независним продукцијама, ово му је тек друго (и прво је било у истом позоришту) искуство са оваквом врстом продукције и сматра да у тако концептираним трупима постоји већа слобода при избору, пре свега тема, а потом и глумаца и сарадника.

- Такође и сам рад на „Медејиним дечацима“ за мене је било потпуно ново искуство јер никада до сада нисам радио представу по предлошку који је настајао у току самог процеса рада. Полазећи од познате античке трагедије стигли смо до текста у којем је (пре)остало 30 посто оригиналне Еурипидове драме а 70 посто је наш, нови текст. Нисмо се оределили за најпознатије Аргонауте попут Јасона и Херкула, него за анонимне, три лика постоје код Еурипида, па смо се чак и поигравали са њиховим именима попут Гироса.

Тако је и постављена представа која има дуплу структуру јер се у њој смењују сцене из оригиналног и новог текста.

Приступили смо оваквом процесу рада и деконструкцији познатог мита јер смо хтели да прикажемо како изгледа та токсичност мачизма и какави су мушкарци заиста у ствари. О чему причају када су сами, да ли се плаше јаких жена, како њихово присуство утиче на њих, каже он.

Због тога представа почиње вулгарно, са великом дозом агресије, голотиње, псовки...

- Желели смо да прикажемо да се испод те маске мачизма и сталне мушкости крије рањивост. Да и мушкарци имају своја осећања али их је, због тако концептираног мачо света срамота да их прикажу, истиче редитељ, додајући да су заиста стрепели како ће ова представа бити прихваћена и од публике и од критике.

- Да би тема одабрана из класике имала линк са савременим тренутком није добровољно да на сцени глумце обучете модерно. То је онда исто епоха само садашња. Модерност и актуелност древном миту даје одабир теме коју извучете из његове реконструкције и деконструкције и приближите је данашњем гледаоцу. А за нас је то био баш тај разарајући, лажни мачизам иза кога се крију осећајност и рањивост. Ту тему нам је наметнула и сама клима у савременом румунском позоришту. Према 90 посто редитеља код нас су старији мушкарци. Они праве представе и поделе у њима тако што одаберу младу, лепу глумицу и онда јој обнаже груди на сцени... И, то је то. Ми смо хтели нешто потпуно другачије. Да видимо како ће наша средина и позоришна публика да реагује када на сцени угледа шест голих мушкараца који упознају своје тело и прихватају га таквог како јесте, искрен је он.

Представа је изузетно добро прошла и учествовала на свим релевантним румунским фестивалима.

- Веровали или не неки критичари су ми признали да су је гледали по три-четири пута. То је невероватно! Па ни ја је нисам толико пута одгледао, духовит је Мажери.

После тријумфа на румунским позоришним смотрама редитељ најављује и њена међународна гостовања. Пре Јоаким Интер Феста одиграли су је први пут ван земље у Македонији, имају већ заказан темин за новембра у Суботици и гостовање у Грузији.

Публици синоћ није промакло сценско решење где је на мапи потраге за златним руном писало и Крагујевац.

- Тачно. По први пут смо се поиграли са сценографијом и на карти Медитерана дописали смо и ваш град. Та идеја нам се толико допала да ћемо је од сада примењивати у свакој средини у којој будемо гостовали, најављује редитељ.

Пошто се већ дотако актуелног позоришног тренутка у Румунији Андреј Мажери га укратко описује као велики повратак политичког театра.

- За време комунизма и Чаушеска свака политичка искрица морала је да буде замотана и увијена у много слојева и нијанси. После пада комунизма људи више нису желели да раде политичко позориште, али се оно сада поново јавља и у великом језулету. У том епредњаче мале и независне продукције и позоришта. Реч је о комадима са јаким и ангажованом социјалном тематиком, наглашава наш саговорник и истиче, баш у духу свог комада да данас у Румунији има доста жена редитеља што до скоро није била пракса.

Пак он сматра да је невероватно, да поред чак четири државна факултета за драматургију у Румунији нема нових домаћих драмских писаца. Студенти који дипломирају драматургију одлазе у критичаре и новинаре али не стасавају у позоришне писце. Због тога репертоар у суседној Румунији чине шпански, пољски, енглески и руски комади али не и савремена домаћа драма.

За младог глумца Влада Јонуцу Попеска линк са садашњошћу мита о Медеји такође даје положај жене у „ашем“ такозваном мушком традиционалном друштву.

- Овако изведена представа показује нам једно ново путовање аргонаута који после пет година од авантуристичке потраге за златним руном поново крећу на још једно путовање, много теже. У себе саме. Тај пут није лак али ће на његовом крају открити ко су они заиста. Осећајна и рањива људска бића. Откриће да имају емпатију и не само свој емоције већ и могућност да та осећања поделе са другим људима. Такво понашање и дан данас се у многим срединама коментарише као „типично женско“, сматра он.

И он не крије, као и редитељ, да је био изненађен колико је представа добро прихваћена и од стране публике и од критике.

- Успех „Медејиних дечака“ тумачим веома осетљивом темом која је сценски приказана изузетно смелим и храбрим редитељским поступком који по свим аспектима „на граници“, каже он, додајући да још није чуо млак коментар на њу. Представа је људе или одушевила или им се баш не допада. Нема неопредељених мишљења.

Његов колега глумац Флорин Ајоан се слаже са њим да успех комада лежи у контексту савременог проблема „извученог“ из древног мита. По њему на овакав начин се ти вечити, стари и стални проблеми много боље сагледавају и уочавају.

- Сваки лик у представи грађен је и рађен тако да има неки свој лични велики проблем, страх. Мој је фобија од осредњости, просечности. Зато и узимамо за полазну тачку Еурипидов текст да би кроз његову реконструкцију дошли до тога шта су заиста проблеми и страхови младих људи, одакле потичу и вуку корене, каже он.

Лик који он тумачи Еуфем син Посејдонов постоји и у оригиналној Еурипидовој драми.

- Ликови на сцени су полубогови, односно деца античких богова. И то је важан детаљ сагледавања мачизма у друштву јер нас свима њима, шта год учинили стално се надвија огромна и свеprisутна сенка великих и славних очева, истиче Ајоан који је за ову улогу прошле сезоне од удружења глумаца Румуније номинован као најбољи дебитант.

Представљамо чланове жирија - Петар Денчев

ПОЗОРИШНИ РЕДИТЕЉ И ПРОЗНИ ПИСАЦ

Петар Денчев је бугарски позоришни редитељ и писац. Дипломирао је позоришну режију (2010) на NATFA (Националној академији за позоришну и филмску уметност) „Krastio Sarafov“, и „Theatre Art“ (теорија) 2017. године. Режирао је представе у већини позоришта у Бугарској (Народно позориште „Иван Вазов“, Сатирични театар

„А. Константинов“, Државно позориште „С. Бачваров“ - Варна, Државно позориште „С. Огњанов“ - Русе, „Г. Милев“ Државно драмско позориште С. Загора, итд.). Радио је на текстовима Едварда Олбија, Јорди Галцерана, Саре Рул, Шекспира, Молијера. Његове представе су учествовале на разним фестивалима и форумима у Србији, Румунији и Црној Гори. Од 2018. године је докторанд на Институту за уметничке студије у Софији - позоришни сектор.

Године 2019. био је номинован за награду Фондације „Стојан Камбарев“ за младог редитеља.

Романом Као што човек љуби вољену жену освојио је награду „Развој“ за нови бугарски роман 2007. године. Следеће године исти роман је освојио специјалну награду Raiffeisen банке на националном такмичењу South Spring. Касније је објавио збирку прича Приче из прошлости (2010, „Жанет 45“) и роман Тихо сунце (2012, „Жанет 45“). Његов последњи роман Мали бог земљотреса (2019, „Жанет 45“) истражује међу-балканске односе и превазилажење личних губитака. Денчев је два пута био на Фестивалу кратких прича у Кикинди, а гостовао је и у Тршићкој књижевној резиденцији за 2013. годину у Србији. Постоје периодичне публикације о његовим радовима и преводи његових прича у Србији, Северној Македонији, Словенији, Хрватској, Немачкој и Америци.

Вечерас на репертоару

Позориште „Улисис“ (Хрватска) и Београдско драмско позориште (Србија)
Едвард Олби

КО СЕ БОЈИ ВИРЏИНИЈЕ ВУЛФ

Режија: Ленка Удовички

Драматуршкиња: Жељка Удовичић
Плештина
Костимографкиња: Бјанка Аџић
Урсулов

Сценограф: Стефано Катунар
Аутори музике: Најџел Озборн, Давор Роко
Кореограф: Матија Ферлин
Дизајн светла: Андреј Хајдињак
Дизајн звука: Давор Роко
Асистенткиња режије: Рајна Рац

Асистенткиња сценографа: Паола Лугарић
Мајсторица шминке и фризуре: Марија Бингула

Играју:

Џорџ: Раде Шербеџија
Марта: Катарина Бистровић Дарваш
Ник: Милан Марић
Хани: Ромина Тонковић / Ника Иванчић

РЕЧ СЕЛЕКТОРА

Култна Олбијева породична драма, прожета црним хумором, иронијом и цинизмом, ново је поље истраживања за врхунски глумачки пар Раде Шербеџија – Катарина Бистровић Дарваш који овом представом, упркос блиставим каријерама, отварају нову, до сада неисписану, страницу својих глумачких умећа и трансформација. У представи играју и двоје младих, врло перспективних глумаца. Мрачна игра старијег брачног пара у чији вртлог увлаче млађи пар суморна је метафора урушавања свих друштвених, моралних, породичних и иних вредности савременог човека, без обзира на године и образовање, утопљеног у калу потрошачко-конзумеристичко-каријеристичког друштва, огрезлог у пакости, злу и неостварености, а изгубљеног у сопственој усамљености. Представа тамних и светлих валера, с оне стране америчког и било ког другог сна о спокојном и удобном животу, дискретене режије и врхунске глуме која ће разгали и замислити публику, на радост и у част позоришне игре.